

**Státní
veterinární
správa**

**Ústřední veterinární správa
Státní veterinární správy**

Slezská 100/7, Praha 2, 120 00
T: +420 227 010 111
Elektronická adresa podatelny: epodatelna@svscr.cz
ID datové schránky: d2vairv

svspes7a32482f

Č. j.: SVS/2020/109171-G
Vyřizuje: MVDr. Tomáš Jarosil
Telefon: +420 227 010 150

Ministerstvo zemědělství
všechny KVS
ČMMJ
Svaz chovatelů prasat
všechny asanační podniky

V Praze dne 24. 09. 2020

Africký mor prasat - aktuální situace a rizika

Vážená paní, vážený pane,

dovoluji si Vám zaslat informaci týkající se aktuální situace výskytu afrického moru prasat (dále jen „AMP“) v okolních zemích a s tím spojeného zvýšeného rizika možného dalšího šíření této nákazy a zároveň Vás požádat o spolupráci v této věci.

AMP se v zemích Evropské unie vyskytuje již od roku 2014, kdy byl zavlečen do pobaltských států (Polsko, Lotyšsko, Estonsko a Litva). Tuto nebezpečnou nákazu prasat se doposud nepodařilo účinně eradikovat, ani zabránit jejímu postupnému šíření a stala se tak nejdůležitější hrozbou nejen pro populaci prasat divokých, ale zejména pro chovatele domácích prasat a na ně navazující producenty.

V řadě zemí postižených touto nákazou dochází v letošním roce k opětovnému zvyšování počtu hlášených případů pozitivních nálezů AMP u prasat divokých. Z hlediska České republiky (dále jen „ČR“) jsme doposud spatřovali největší nebezpečí v šíření nákazy v Polsku, Maďarsku a na Slovensku.

Nejnovejším rizikem, a to nejen pro ČR, nýbrž pro všechny evropské státy, je výskyt AMP u prasat divokých v Německu. První pozitivní případ u nalezeného uhynulého prasete divokého zde byl potvrzen 10. 9. 2020 ve spolkové zemi Braniborsko (Brandenburg), u obce Schenkendöbern v okrese Spree-Neisse, přibližně 6 km od hranice s Polskem. Krátce na to byly potvrzeny i další pozitivní případy v této oblasti, která se nachází přibližně 110 km od hranic s ČR. Přestože německé kompetentní orgány přijaly potřebná opatření bezodkladně a adekvátně k aktuální situaci, další vývoj v této oblasti zatím nelze předvídat.

Mapu udávající současnou situaci rozšíření AMP v Evropské unii dle regionalizace naleznete na odkazu: https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/animals/docs/ad_control-measures_asf_pl-it-regionalisation.pdf

V těchto souvislostech Státní veterinární správa (dále jen „SVS“) upozorňuje na stoupající riziko možného znovu zavlečení AMP na naše území. Přestože výskyt AMP v Německu nepředstavuje v současné chvíli akutní nebezpečí pro ČR, je třeba si uvědomit, že činností člověka již došlo a kdykoli může znovu dojít k přenosu AMP i na velké vzdálenosti, přičemž velmi důležitou roli v tomto způsobu přenosu hrají kontaminované produkty (zejména potraviny) pocházející z prasat. Ohroženy jsou tak všechny oblasti ČR bez výjimky.

V dané situaci považujeme uplatňování všech mechanismů, které mohou toto nebezpečí snížit, za naprosto nezbytné. V České republice proto nadále zůstávají v platnosti mimořádná veterinární opatření, jejichž úplné znění naleznete na webových stránkách SVS (<https://www.svscr.cz/uredni-deska/>).

U prasat divokých je zásadní důsledné vyhledávání, laboratorní vyšetřování a bezpečná likvidace kadáverů uhynulých prasat divokých na celém našem území. Právě kadávery infikovaných prasat jsou jednoznačně největším rizikem a nejčastějším zdrojem přenosu infekce AMP v populaci prasat divokých a mohou také sloužit jako rezervoár pro dlouhodobou perzistenci AMP v dané lokalitě. Intenzivní a důsledné vyhledávání a následné včasné odstraňování uhynulých prasat, včetně prasat sražených dopravním prostředkem, tato rizika velmi výrazně snižuje. Z tohoto důvodu znovu připomínáme, že platí povinnost oznámit nález uhynulého prasete divokého místně příslušné krajské veterinární správě (dále jen „KVS“), za což náleží oznamovateli tzv. „nálezná“ ve výši Kč 2 000, které je vypláceno KVS za podmínky zajištění laboratorního vyšetření vzorku na AMP. Takto nastavený systém včasné detekce v případě zavlečení AMP je klíčový pro přijetí účinných opatření.

Riziko zavlečení a následná perzistence AMP výrazně stoupá v oblastech s vysokou populační hustotou prasat divokých, proto je velmi důležité plošné snižování stavu populace prasat divokých. V této oblasti je zcela zásadní úloha samotných myslivců a uživatelů honiteb. Vzájemná spolupráce mysliveckých organizací a orgánů státní správy myslivosti je naprosto nezbytná a rozhodující pro úspěšnost postupu a dosažení cíle.

Nadále také platí celoplošný zákaz přikrmování a omezení vnaďení prasat divokých, stejně tak i dovoz veškerých částí těl prasat divokých z oblastí s výskytem AMP.

Pro chovatele domácích prasat zůstává v platnosti zákaz použití sena a slámy, které pochází ze zemí s výskytem AMP a, v souladu s evropskou legislativou, i zákaz krmení prasat odpady ze stravovacích zařízení nebo kuchyňskými odpady.

Základním preventivním opatřením v chovech domácích prasat je striktní dodržování pravidel biologické bezpečnosti. Důraz klademe zejména na důkladné oplocení chovů, které zabrání kontaktu domácích prasat s prasaty divokými, účinný černo-bílý systém chovu (např. vhodné umístění kafilerních boxů, zákaz vjezdu cizích vozidel do celého areálu hospodářství, zákaz vstupu cizím osobám a evidence návštěv, používání pracovních oděvů a obuvi a převlékání při vstupu do chovu a výstupu z něj ideálně za použití hygienické smyčky), používání bezpečných krmiv, steliva a vody a zabezpečení jejich správného skladování, důslednou evidenci všech přesunů prasat s důrazem na prodej do dočasných hospodářství.

Současně je třeba v chovech nastavit takový systém sledování a kontroly zdravotního stavu prasat, který zajistí včasné rozpoznání nákazy. Je totiž třeba mít na paměti, že AMP se v chovu šíří zpočátku pomalu a je spojen s náhlými úhyny jednotlivých kusů, případně aborty u prasníc. Proto je důležitá spolupráce se soukromými veterinárními lékaři (dále jen „SVL“) a krajskou veterinární správou (dále jen „KVS“) při zajištění vyšetření v případě zmetání i v případě hromadných úhynů bez jasně příčiny. Ze stejných důvodů je důležité dodržovat stanovené požadované počty vyšetření uhynulých prasat, která jsou dodána do asanačního podniku v rámci již zavedeného monitoringu AMP, který organizuje a zajišťuje příslušná KVS.

Pevně věřím, že si všichni uvědomujeme závažnost celé situace a naše dosavadní spolupráce bude i nadále úspěšně pokračovat. Zároveň Vás prosím o předání těchto informací všem uživatelům honiteb, myslivcům a všem chovatelům prasat, případně dalším zainteresovaným subjektům.

Předem Vám děkuji za spolupráci.

S pozdravem

MVDr. Zbyněk Semerád
ústřední ředitel
podepsáno elektronicky